По конфіскаті — наклад другий.

Ч. 69 (223). Львів, середа 28. березня 1923. Почтову належність оплачено гуртом. Рік II.

Г[illegible]ЬКИЙ ВІСТНИК

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО РАНО.

РЕДАКЦІЯ И АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграмів Громадський Вістник Львів.

Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 12000 Мп.

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лір, Німеччині 18.000 п. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон, Румунія 100 лей, Болгарії 50 левів, Австрії 18000 мп. Зміна адреси 500 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

Ціна примірника 500 мп.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

Львів, 27. березня 1923.

В днях 22. і 24. ц. м. польський сойм представляв собою цікаве видовище. На порядку нарад найшлася справа кредитів для польських кольоністів. Реферував її „людовий“ експропріятор посол Бриль з чесного товариства пястівських баришівників. Він домагався, щоби з державних фондів, з державного буджету виділити 50 міліярдів на поміч польським військовим поселенцям на Волині, Холмщині, Підляшу й Білій Руси. На основі даних комісій рільної й буджетової дотепер насаджено на українській і білоруській етнографічних територіях разом около 25 тисяч польських родин. Коли на одну родину числити тільки 5 осіб, то матимемо 125 тисяч чужинного елементу на українській і білоруській областях. Очевидно, тут не дораховано біля 200 тисяч душ польських кольоністів у Сх. Галичині. Ясно також і те, що дані згаданих комісій є дуже побіжні, бо по всякій правдоподібности ними не обнято кольоністів, що набули землю від приватних, польською державою настановлених тзв. парцеляційних спілок. Без пересади можна твердити, що на „креси“ вихнуто понад пів міліона польських душ, а з того понад 300 тисяч на українську область.

Дискусія, переведена на цю тему в польському соймі, з одного боку виявила суперечні інтереси кольонізаторів і наділених „благодатями“ польських культурних впливів Українців і Білорусинів

Кольонізаційна тема зелектризувала увесь сойм і з одного боку поставила в оден ряд всіх Поляків від Гломбінського до Кваптнського, а з другого боку всіх Українців і Білорусинів.

Історія Польщі знає події, коли то після невдатних польських повстань, з юридичного боку після бунтів проти правової влади, царський уряд конфіскував майно „бунтівників“. Але одночасно той сам уряд царату перевів увласнення визискуваної, темної, нуждуючої хлопської маси на терені Конґресівки в 1864 р. і за те діждався від польських хлопів аж 178 адрес-подяк із 118 тисячами підписів. Історія польського народу знає пруську кольонізаційну комісію, коли то уряд Прусії, переплачуючи великі квоти купував від польських таки поміщиків земельні простори і поселював там Німців, котрі вчили господарити познанських Поляків. Одначе історія жадного народу, за винятком хіба кольоніяльної політики, не знає подій, анальоґічних з тими, які від трьох літ діються на українських і білоруських землях за спонукою польського уряду, а фондами всіх податковців на терені польської влади.

Вже від трьох літ польська влада кольонізує польським елементом українські і білоруські землі, кольонізує терени, над котрими доперва дня 15. березня 1923. Польща одержала суверенні права. Правда, відносно північно-західних українських земель, Польща стала їх свого рода сувереном на основі рижського трактату з 18. березня 1921. Одначе рижський трактат, а властиво гранична лінія на сході доперва ухвалою Ради Амбасадорів з 14. ц. м. підписаною 15. ц. м. а досі ще не ратифікованою чи не нотифікованою, а на всякий випадок досі урядово не оголошеною, заістнувала важно з погляду права. Щож до Східної Галичини, то відносно неї рижський трактат не міг мати ніякого ані правного, ані навіть фактичного значіння. Тимчасом кольонізаційний закон, виданий польським урядом 17. грудня 1920 без участи представників українських і білоруських земель, введено в життя не лиш перед ухвалою Ради Амбасадорів, але навіть перед заключенням рижського трактату

(—ів)

Поможіть політичним вязням! Фонди Комітету допомоги для них уже цілком вичерпані! Невідне чести Українського Народу було б, коли-б наша суспільність всіми засобами не постаралася улекшити своїм політичним вязням їхню важку долю! Негайно пришліть нові датки до Краєвого Союза Кредитового, Ринок ч. 10, або до Т-ва „Дністер“ вул. Руська ч. 20. Харчі доставляйте до кухні в „Народнім Домі“, Львів, вул. Рутовського ч. 22, II. пов.

Пр. 175/23. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часопису „Громадський Вістник“ число 58. (212) з дня 15. березня 1923 в артикулах під заголовками: 1) „З приводу виступу посла Ількова“ в уступі межи словами: „заграничної опінії“ і „Львів дня“. 2) Східні границі Польщі і північно-західні українські землі“ в уступах межи словами: а) „Схід. Галичини“ і „немов то“, б) „українських земель“ і „Як ми вже“, в) „українські землі“ і „дивним дивом“, г) „szanuwały“ і „але постійно“, д) „завойовання“ і „тут не може“, е) „мови“ і „В арт. 87“, ф) „Полісям“ і „совітський уряд“, ґ) „річей“ і „Українська також“ з) в уступі від слів: „Повний і вільний“, 3) „Герострати“ в уступах межи словами: а) „двосічним мечем“ і „його виковує“, б) „finis Herminae“ і „нашій читаючій публиці. 4) „Своя своїх не позназа“ і „Шантаж Ількова“, в уступі межи словами: „вага справи“ і „Не виключена“, містить в собі ество ad 1) 2) 3) злочину з § 65 а) зак. карн., ad 4) провини з § 302 закона карного, узнає доконану в дни 14. березня 1923. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 проц. карн. заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. п. д. № 6 ex 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 14. березня 1923.

(Відпис нечиткий.)

Східна Галичина.

Протест Закордонної Групи Української Національної Ради Сх. Галичини.

Ми, як ті посли У. Н. Р. які з політичних мотивів мусіли опинитися поза межами свого краю, зібравшися дня 21. березня 1923. на нараду у Відні, як Закордонна Група Української Національної Ради, ухвалили одноголосно з причини прилучення Східної Галичини рішенням Ради Амбасадорів з дня 14 березня 1923 до польської держави отсей торжественний протест:

3. „Польське правительство буде уповноважене завести у Східній Галичині цивільну адміністрацію, коли заключить з головними державами Антанти договір, котрого постанови забезпечити мають по змозі автономію території, як також політичні, релігійні та особисті вольности населення".

4. „Сей договір спиратись буде на праві самоозначення, котре в послідній інстанції має бути виконане мешканцями Сх. Галичини відносно їх державної приналежности. Речинець, в котрім мало би виконане се право самоозна... означать головні держави Ант... зглядно ними до сього уповажнений орган".

З наведених точок виливає ясно міжнародно-правне зобовязання держав Антанти, дати населенню Сх. Галичини змогу виконати право самовизначення.

По лінії сього зобовязання ішли дальші постанови головних держав Антанти у справі Сх. Галичини, а іменно:

1. Артикул 91. сан-жерменського мирового договору з 10. вересня 1919. р., який установив суверенами Східної Галичини головні держави Антанти;

2. Рішення Найвищої Ради з дня 8. грудня 1919 р., яке установило границю між Польщею а Східною Галичиною (лінія Керзона);

3. Договір між головними державами Антанти й Польщею у Спа з дня 10. липня 1920. р., де сказано, що Польща піддається рішенню Найвищої Ради у справі Галичини, та що перед виданням сього рішення будуть вислухані представники Східної Галичини;

4. Вкінці договір в Севр з дня 10. серпня 1920 р., заключений між головними державами Антанти й сукцесійними державами Австро-Угорщини, де Східна Галичина трактується як окрема державна територія.

Пошана для міжнародніх зобовязань належить до головних принціпів міжнародного права, які творять основу міжнародніх відносин. Коли міжнародні зобовязання являються „карткою паперу", яку кождої хвилі можна роздерти, тоді нарушується основи міжнародного права.

Від..., дня 21. березня 1923.

За Закордонну Групу Української Національної Ради Сх. Галичини:

Л. Левицький, Президент Закорд. Групи УНР.

Ан. Крушельницький, тов. Президента й виконуючий обовязки секретаря З.Г.У.Н.Р.

Протест Західно-Українського Товариства Ліги Націй.

Західно-Українське Товариство Ліги Націй, як член Міжнародньої Унії Товариств Ліги Націй і легітимний речник населення Сх. Галичини без ріжниці національности, вносить отсим проти рішення Конференції Амбасадорів з дня 14. марта ц. р., яким з нагоди усталення східних границь Польщі прилучено до неї територію Східної Галичини, рішучий і

Торжественний протест

а заразом

Домагання:

Президія Західно-Українського Товариства Ліги Націй:

Д-р Роман Перфецький, президент; *Ернест Брайтер*, віцепрезидент; *д-р Ізраель Вальдман*, віцепрезидент; *д-р Ярослав Подляшецький*, віцепрезидент; *д-р Олександер Марітчак*, головний секретар; *о. Иосафат Жан*, другий секретар.

Примітка:

„Домагання" і уступи протесту, означені товстим друком уміщено лише в тексті протесту, який вислано до парляментів Держав Антанти, натомісць до Конференції Амбасадорів і до правительств Головних Держав Антанти внесено наведений вище протест без тих уступів. Притім зазначується, що цей протест є з черги другий, який внесло наше Західно-Українське Товариство Ліги Націй на письмі, а крім того вислало воно ще до Конференції Амбасадорів телеграфічний протест, котрий звучить: Західно-Українське Товариство Ліги Націй протестує проти рішення з 14. марта за випадок, коли ним признано Східну Галичину Польщі. Рівночасно висилається умотивований писемний протест.

Президія: Д-р Перфецький, д-р Марітчак.

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.060 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Де закон?

По селах стріляють невинних людей. — При допитах бють жінок. — Безкарні знущання звиродні..лих посіпаків.

Новоселиця, пов. Снятин. Дня 25. лютого ц. р. командант поліційного постерунку Ендерле, постерунковий Домбровський, Цесляк і Ребечка попилися у наказного війта, Поляка, Фердинанда Халупи та взялися пошукувати за людьми, які не зголосилися до реєстрації. На вступі своєї служби побили Максима Пугача та жінку Василя Строїча, яка була вагітною і від побоїв поронила дитину. Не могучи по пяному „урядувати", поліцаї звернулися за допомогою до уланів, стаціонованих тоді в Ілинцях, а тимчасом дальше ходили по хатах і били селян. Командант постерунку у приступі біщености пострілив з револьвера Юрка Палійчука а його брата Івана збив так, що оба через два дні померли. Після того прийшли до села в понеділок 5-го березня ц. р. дві сотні 49. п. п. під проводом капітана Евстахевича і чети полевої жандармерії з Коломиї. Розпочалося слідство мнимого бунту. Переслухано около 40 осіб ріжного пола і віку. Арештовано 23 осіб. При допитах страшенне били. Жінці Юрка Ілюка дали 25 нагаїв, Якова Божака і його жінку побито 30-ти ударами нагая, — так само інших. Екзекуцією займався головно постерунковий Домбровскі. Павла Котлярчука, сина Івана, привязали коневи до хвоста і так вели 2 км. до громадської канцелярії до допиту. Його били до безтями, — дали йому більше 80 буків. На другий день він помер. Хату його батька так зруйнували, що залишились лиш голі стіни без вікон, дверей та всякого внутрішнього уладження. Так само знищено батьків Олекси Божака й Ілії Жминдака (останньому висипали в болото 100 кг. муки). Село достарчило до 13. ц. м. поживи на 25 міліонів мп. крім сіна й вівса для коней; щоденно постачається 70 л. молока, 300 яєць і 20 курок. Не вважаючи на те, що всі рекрут

…уючий здемілітаризування Над… …ії, обсаду цих областей міжна… …ньою жандармерією і віддання …іністрації комісії Союза Народів.

…рештування пруського ґенерала.

„Фр. Цтг." доносить: З пору… франц. властей арештовано в …ені пруського ґен. фон Муде… …ен Мудер був підчас світової війни команд. німецької ґрупи, що сперувала в Арґонах.

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині присимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло" у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адм.*

РІЖНІ ВІСТИ.

…криття заговору в Німеччині.

…ецька преса містить розпо… …міністерства внутрішних справ …озвязання німецької „партії …оди" і про конфіскату її май… …користь держави. Другий роз… …рядок передбачує контролю вла… над прилюдними зборами.

Управа „партії свободи" вислала до уряду протест проти тих розпорядків. Цю справу має вирішити державний трибунал.

В Берліні арештовано члена партії свободи Зоненмана і двох офіцирів.

Турецькі контрпропозиції не до прийняття.

Правно-політична комісія, що радить над турецькими контрпропозиціями, прийшла до переконання, що пропозиції в територіяльних справах не надаються до прийняття.

Справа мирової конференції.

„Матен" доносить: Італійське правительство підносить закиди проти відбуття мирової конференції на турецькій території. Також і Керзон є думки, що Царгород є надто далекий. Плянують скликання конференції до котроїсь із італійських місцевостей.

Наради в справі статуту Клайпеди.

У французькім міністерстві закордонних справ відбулася перша стріча делеґатів Литви і представників союзницьких правительств для устанення способу приміненя статуту Клайпеди в цій формі, в якій начеркнула його конференція амбасадорів. Перше засідання присвячено головно навязанню близшого контакту між делеґатами. Слідуюче засідання 5. квітня.

Місія льорда Ебернена.

Берлінський кореспондент „Дейли Кронікл" може запевнити, що місія льорда Ебернена в Льондоні має на цили поінформувати англійського президента міністрів про услівя, на яких німецьке прарительство було би схильне навязати безпосередні переговори з Францією і Бельґією в справі відшкодувань і конфлікту в Порурю. Кореспондент додає, що німецьке правительство не виставляючи подрібних пропозицій, бажало би почати дискусію на основі проєкту, який хотіло представити на париській конференції.

Поворот канцлера із Баварії.

Дня 25. III. вернув до Берліна німецький канцлер у товаристві мін. Геслера і Штінгля та держ. секр. Гамма.

Демонстрації в Букарешті.

Дня 22. березня в Букарешті відбулися збори опозиційних партій та віче проти ухвали нової конституції. У вічу взяло участь понад 10 тисяч людей. Учасники віча уладили демонстрацію на знак протесту проти нової конституції, ухваленої лібералами. Демонстранти несли таблиці і прапори з написами: „хай живе король! Проч з ліберальною конституцією!" Прийшло до сутички з лібералами і поліцією, підчас чого було 4 ранених, між ними посол Микола Марінеску.

Злагіднення іміґраційного закона.

Вольф. По донесенням Ш кago Трібюн" із Вашінґтона, програма през. Гардінґа на найблизшій сесії конґресу має, м. и. містити ліберальне злагіднення іміґраційного закона. Часопис зазначує, що певним є, що найблизша конскрипція викаже зменшення населення Америки о 10 міліонів чоловік, коли не зміниться дотеперішніх іміґраційних приписів.

Після виборів у Югославії.

„Н. фр. Пр." подає з Загреба: Демократичний час. „Реч" обговорює виборчу невдачу демократичної партії й пише: Годі заперечити, що виборці заявилися тепер за орієнтацією по племенам і відкинули ідею югославянської державної єдности. Більшість Сербів заявилася за велико-сербською радикальною концепцією, більшість Хорватів за політичною хорватською концепцією, а більшість Словінців за клерикалізмом. Хоч демократична партія є в меншости, то як опозиційна може оживляючо впливати на всі партії.

Закінчення сербсько-болгарської конференції.

Сербсько-болгарська конференція в Ніші покінчила свої праці заключенням договору в справі управильнення питань, що досі були непорішені. Щоби вшанувати перший диплматичний договір, заключений між двома краями від часу війни, болгарська делеґація уладила банкет в честь югославянської делеґації. Після підписання протоколу обі делеґації відїдуть до Білгорода.

Воздушна совітська фльота.

В Москві зростає пропаґанда за скріпленням червоної воздушної фльоти. Афіші по улицях заявляють, що Росія мусить мати найсильнійшу орґанізацію воєнного летництва. Повстало товариство приятелів червоної воздушної фльоти. Народній воєнний комісаріят рішив утворити червону воздушну міліцію. Всім більшим містам поручено побудувати ґанґари й заосмотритися в літаки.

Совітський державний банк.

Під сучасну пору стан совітського державного банку представляється так: Головна управа банку в Москві. Контори: в Москві, в Баку, в Баталпашинську, Катеринобурзі, Казані, Минську, Оренбурзі, Петроґраді, Ростові, Симферополі, Ташкенті, Тифлісі, Уфі, Харкові, Читі і Ериванi.

Філії банку в Александрівську, Армавирі, Архангельську, Астрахані, Батумі, Бердичеві, Бобруйську, Винниці, Гомелі, Катеринославі, Житомірі, Камінці подільськім, Київі, Козлові, Одесі, Омску, Орлі, Рязані, Самарі, Смоленську, Сумі, Тулі, Полтаві, Умані, Херзоні, Черкасах, Чернигові і Ярославі.

Крім того істнують 72 аґенції того банку.

Причину цього, що не всі ще постійно складають обовязковий 1 проц. податок на „Рідну Школу", добачує дехто в недостачі екзекутиви. Це не вірно. Для нас національна карність і громадянський обовязок повинні бути більшим авторітетом, ніж баґнет чужого жандарма.

Нова Управа української парляментарної репрезентації Волині, Холмщини, Підляша, і Полісся.

„Аґенція Всходня" подає з Варшави таку телеґраму: „Експ. Пор." доносить, що в минулому тижні доконався в українському клюбі заповіджений переворот. Резиґнація Васильчука, викликана натиском радикальних елементів, довела до вибору нової управи з Підгірським на чолі, в склад котрої увійшли посли, заступаючі радикально-націоналістичний напрямок".

Стільки „Аґ. Всходня". Новий голова Української Парл. Репрезентації пос. Сам. Підгірський, відомий з якнайкращої сторони волинський діяч. Обняття проводу в Українській Парл. Репрезентації саме пос. Підгірським галицько-українське громадянство вітає з почуттям повного вдоволення, в тій думці, що під проводом п. Підгірського Українська Парл. Репрезентація зійде на єдино доцільний шлях.

ОСТАННІ ВІДОМОСТИ.

ТЕЛЕҐРАМИ ПОЛЬСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ ТЕЛЕҐРАФІЧНОЇ.

Засуд в процесі еп. Цепляка.

Москва. 26. ц. м. над раном запав присуд у справі єпископа Цепляка і 12-ти польських священиків. Присуд мається виконати в четвер. Решту обвинувачених засуджено на кару вязниці від 3—10 літ.

Совіти концентрують військо.

Льондон. „Дейли Експрес" з Царгорода: Совіти передбачуючи заключення мира між Туреччиною і союзниками зарядили концентрацію на турецькій границі трьох дивізій піхоти і одної дивізії кінноти.

Криза в німецькому правительстві.

Віденьь. „Зон- унд Монтаґс-Цтґ. з "Берліна: Канцлер Куно після повороту з подорожі до Мінхена захорів. В берлінських політичних кругах говорять про небезпеку правительственної кризи в звязку з конфліктом, що зазначився між німецьким і пруським правительством з приводу розвязання нім. народньої партії свободи. Німецьке правительство не погоджується щодо цього з пруським становищем ані мін. внутр. справ.

Російсько-австрійський конфлікт.

Віденьь. По звідомленням часописів, російсько-австрійський конфлікт, що повстав на тлі домагання видачі будинку російської амбасади у Відні совітському правительству, загострився. Сов. правительство відкликало свого віденського представника до Москви.

Бої в Ірляндії.

Деблін. В Уексфорді прийшло до сутички відділу правильних військ з повстанцями. Було 4 вбитих і трьох ранених. Повстанці полонили офіцира і двох жовнірів, а опісля розстріляли їх.

До всіх Парохів на Західних Українських Землях.

Зближаються Великодні Свята. По тюрмах Східної Галичини, Волині, Холмщини, Полісся і Підляша томляться сотки політичних вязнів. Комітет Опіки над вязнями звертається отсим з просьбою до всіх Всечеснійших Отців, щоб по богослуженню в Квітню Неділю візвали всіх громадян до складання жертв на Пасху для політичних вязнів.

Жертви в натурі проситься складати в кухні в Народному Домі у Львові, вул. Рутовського ч. 22. I. пов. — грошеві переслати до Краєвого Союза Кредитового „Дністра" або Земельного Банку гіпотечного у Львові на рахунок Комітету Допомоги Політичним Вязням.

За Комітет Допомоги Політ. Вязням:
о. Л. Куницький.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Попередне (68) число нашого часопису сконфіскувала польська прокураторія за одно місце в рубриці „Преса".

— **З тюрми на волю.** В суботу дня 24. III. випущено з тюрми на вул. Баторія у Львові: Івана Кравса, Василя Андрухова, Василя Кузика, Івана Ждана, Михайла Садового, Михайла Хахуру, Гриня Кожія, Миколу Бумбару, Гриня Шиманського, д-ра Василя Кіцулу, д-ра Володимира Кіжика, Петра Петрика, Александра Сандовича та Івана Полюгу.

— **З театру.** Дирекція театру пригадує, що в середу в бенефісі арт. М. Морської йде премієра: „Гедда Ґаблєр" драма Г. Ібзена. Пєсу ставить гол. реж. О. Загаров. Виступають: В. Блавацький, О. Голіцинська, М. Гірнякова, О. Загаров, М. Крушельницький, М. Морська, Г. Совачева.

— **Страшне!** До нашої Редакції принесено пачку листів писаних українськими новобранцями до своїх родин, листів викинутих з почтового амбулянсу поїзду, що їхав дня 23. ц. м. з Варшави до Львова. Змістом тих страшних листів, писаних нещасними „охотниками", займемося на иншому місці, в більш доцільний спосіб. Тут тільки доводимо до публичного відома спосіб „цензурування" переписки, непрактикований мабуть ні в одній державі світа.

— **Шлеськ під польською владою.** З приводу положення на Горішному Шлеську, який рішенням антантських дипломатів опинився під польською владою, пише „Ґазета Цодзєнна", якої хиба не можна запідозріти у сутовшехпольськім „патіотизмі": „Від моменту вибуху війни не переживало населення Горішного Шлеська так тяжкої, а в кождому випадку так грізної хвилі. Все життя завмирає, підприємства перестають працювати, нема вже навіть марок, бо на найменчий видаток треба міліонів. То знова грозить безробіттям, знеохоченням тих, що працюють. Апатія росте, росте нужда, а про конечність санації тільки говориться..." Німці мали на це клясичне очеркнення: „Polnische Wirtschaft"..

— **Невдоволення росте...** Під кличем поборювання дорожнечі уладили в неділю львівські робітничі орґанізації віче, в якому приняли участь усі робітники, без огляду на національність. Питання дорожнечі реферували Дробут, Чернецький (по українськи), Дренґевич, Шерер, Туніс і Буксбавм (останні в жарґоні). Усі бесідники, обговорюючи тло дорожнечі, грозили суспільною революцією на випадок дальшого її зросту і нездарности польського уряду. З вікон ратушевого подвіря, на якому відбулося віче, розкинуто відозви підписані „комуністичною, робітничою партією". По вічу уформувався похід, який польська поліція розігнала. Арештовано пятьох демонстрантів.

— **Ще не забули.** Польські часописи поміщують рекляму якогось підприємства, яке робить інтерес на

-потеозі убийника Нарутовіча Невядомского „розстріляного на склонах варшавської цитаделі“. Згадане підприємство видало металеві плякети Невядомского, які по запевненням його однодумців, повинні найтися „в кождій польській хаті“...

— Обєктивна статистика. В ужгородському „Учительському Альманаху“ на 1923. р. находимо інтересну статистику закарпатського шкільництва, яку тут подаємо: В 1914. р. було на закарпатській Україні 638 народніх шкіл, з того ледви 34 — українських; тепер є 705, а в тім українських (після тамошньої термінольоґії „руських“) 540. „Виділових шкіл було в 1914. р. 8, в тім ні одної руської. Тепер є їх 12, а в тім 10 руських. Ґімназій було 3, в тім ні одної руської; тепер є 4 ґімназії і усі руські. Учительських семінарів було 2 і ні одного руського, тепер є 3 і всі руські. Торговельних шкіл не було ніяких; тепер є 2, з чого одна „руська“. Думаємо, що ці цифри говорять самі за себе.

— Знову „гайдамацькі ватаги“. Львівський „Пшегльонд понедзялкови“ доносить з Коломиї: „Банда, зложена з кількох узброєних в кріси і ручні ґранати гайдамаків, які не зголосилися до бранки, напала дня 23. ц. м. на станицю державної поліції в Рожневі, місцевости під Коломиєю. Поліцисти заскочені нападом ставили геройський опір. По довшій виміні стрілів з обох сторін, бандити смертельно поранили двох поліцистів — після чого віддалилися, забираючи зі собою своїх ранених. До Рожнева вислано карну експедицію. Тяжко ранених поліцистів відвезено до шпиталя в Коломиї“...

— Совітські заборони. З Харкова доносять, що „український“ совнарком признав принціпово недопустимим уладження хрестних ходів в великодню ніч. Начальники ґарнізонів на Україні одержали наказ забороняти жовнірам червоної армії приймати участь у великодних богослуженнях та обходах. Крім цього партійні організації Р. К. П. рішили змціснити протирелігійну пропаґанду підчас свят.

— Бандитизм в Польщі. Нічю з пятниці на суботу, напало пятьох узброєних бандитів на дім Йосифа Веселяна в Сятяші, пов. Пшеворск, і стерроризувавши мешканців зрабувало готівки і предметів на 52,750.000 мк. Бандити поховалися а поліція шукає за ними.

— Бються за лаври. Доказом того, що навіть серед польського війська не усталилося переконання, хто властиво „збудував Польщу“, є онодішна авантура на гетманських валах у Львові: Жовнір з санітарної кольони (!) - Шиманьскі кинувся на подібного до себе „героя“ гайцера Фурова з криком: То тільки ми, леґіонові жовніри Пілсудского, боронили Польщу перед большевиками! Коли такий грімкий „арґумент“ не переконав ще Фурова достаточно, Шиманьскі удiлив йому ще кілька більш переконуючих, в результаті чого Фурова заволічено на головну варту майже безпритомного. Там його „переконувано“ далі, поки не прийшов дижурний старшина і не перервав „диспути“. А все таки добре було би, як би польські жовніри знали на всякий випадок — хто збудував і оборонив Польщу.

— Похорони еп. Більчевского. Польська преса розписується про величавість похоронів еп. Більчевского, які відбулися минулої суботи у Львові. Тут і там підчеркається участь українського духовенства і хору українських богословів, які до речі кажучи з еп. Хомишином на чолі приняли участь в похоронах з уряду. Натомісць кромі голови християнсько-суспільної партії пана радн. двору Барвінського, не було на похороні еп. Більчевского нікого із світських Українців.

— Делеґація „Обєднання“ у президента Гардінґа і державного секретаря Гюза. Дня 3. марта ц. р. делеґація „Обєднання українськех організацій в Америці“, в складі д-ра В. Коваля, Омеляна Кульчицького і Михайла Дармограя, була принята на послуханню у державного секретаря Гюза та президента Зєдинених Держав Гардінґа. В обох випадках зустрілась делеґація з незвичайно ввічливим приняттям. при чому през. Гардінґ виявився добре поінформованим про стан східно галицького питання. През. Гардінґ заявив, що предложений собі меморіял про польські надужиття в Східній Галичині перегляне зі спеціяльною увагою.

— Кооперативa для торговлі і промислу шкірою, стов. зареєстр. з обм. порукою у Львові, вул. Вірменська ч. 1 повідомляє своїх П. Т. клієнтів, що з днем 23. марта ц. р. перенесла свій склад шкіри, богато заосмотрений в добірний товар, до дому Краєвого Т-ва кредитового, вул. Домініканська ч. 11. 1967 1—3

Рух в українських товариствах.

Філія „Просвіти“ в Городенці.

Дня 11. II. с. р. відбулися загальні збори тут. філії „Просвіти“ з таким дневним порядком: 1) огляд діяльности Т-ва за мин. рік, 2) вибір нового виділу, 3) внесення і запити.

По представленню діяльности Т-ва за минувший рік головою п. Навальковським Я., вибрано на б. р. такий виділ: д-ра Т. Окуневського головою, Яківчика О. містоголовою, Навроцького Т. секретарем, Курцебу скарбником, Навальковського Я. бібліотекарем, д-ра Істеревича і Ф. Верижака як прочих виділових, а о. Скипакевича і Н. Білика як заступників виділових.

П. д-р Окуневський принимаючи вибір вказав на нові дороги, які ведуть до сповнення задач „Просвіти“, кладучи велику вагу на поширення і поглиблення матеріяльної культури, як підвалини добробуту. Спеціяльну увагу звернув на наше селянське жіноцтво, для котрого в недалекій будучности повинна отворитися в дотеперішній тут. рільничій школі—школа жіночого господарства під проводом „Сільського Господаря“. Вкінци зазначив конечну потребу зорганізування при читальнях „Просвіти“ курсів анальфабетів, поширити лектуру часописів по наших селах, а при читальнях закладати кооперативи.

Після уконституування приступив новий виділ до праці. Щоби оживити читальні по селах, вислано квестіонарі, які дадуть виділови образ всього того, що де треба зробити. Рішено припильнувати, щоби всі члени суспільности городенського повіта належали до філії і стали членами головного Т-ва у Львові. Працю по читальнях рішено вести не лише в чисто просвітнім напрямі, але також в економічнім, а національну свідомість поглиблювати через подавання історичних відомостей, кождої неділі і свята висилати когось до читалень з рефератами.

В справі управи цукрового бурака.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові, увійшло в умову з представництвом східно-галицьких і холмських цукроварень на зорганізування продукції цукрових бураків для згаданих цукроварень в роції 1923.

Тому, що управа цукрових бураків ведено умілo дає великі доходи, підносить стан культури землі і забезпечує пашу для худоби, звертається Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ до загалу ваших хліборобів з закликом до управи цукрових бураків в 1923 році.

Цукровні уділяють хліборобам догідні умови: хто з хліборобів зобовяжеться в 1923 році управити у себе цукрові бураки і по викопанню продати їх loco ваґон стації залізничої цукроварням, одержить:

1) Насіння цукрових бураків безплатно по около 14 кільо на катастр. морг (1600 квадратових сяжнів).

2) Зачет на обробітку бураків у висоті около 50.000 Мп. від морга.

3) Зачет на штучні погної, або самі штучні погної, вартість яких стягнена буде з ціни купна бураків.

4) 40 процент бурачаних краянок з доставлених бураків, безплатно loco цукроварня.

Бурачані краянки можуть бути евентуально сушені і прасовані у відповідній скількости.

5) За доставлені бураки ґарантують цукроварні як мінімальну ціну рівновартість 3 і чверть кг. білого цукру за 100 кг. бураків.

П. Т. господарі, які бажали би на сих умовах занятись управою бураків, зволять подати Краєвому Товариству господарському „Сільський Господар“:

1) Докладну адресу: імя, назвиско, звання, останню почту і залізничу стацію.

2) Величину свойого господарства в морґах і скількість морґів, на яких бажають управляти цукрові бураки.

По одержанню сих відомостей представництво цукроварень надішле Вп. господарям контракти до підпису.

Звертаємо увагу, що цукровий бурак є вибагливий на почву, вимагає глибокої управи, заживности почви, осторожного погноєння, як що гноїться обірником, то мусить він бути приораний вже осінню. На дуже родючих почвах ліпше сіяти бурак в 2-ім році по вигноєнню. — За-сильне погноєння може пошкодити якости бураків, — дотично проценту цукру.

Докладні інформації про раціональну управу цукрових бураків подамо в найблизшому числі „Господарсько-кооперативного часопису“, видаваного Краєвим Союзом Ревізійним у Львові, вул. Домініканська ч. 11, і з цими інформаціями поручаємо познакомитися всім тим господарям, які наміряють управляти цукрові бураки.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

ЗАЯВА.

Супроти частих запитів заявляю, що я не є і не був ніколи співробітником „Волі Народа“, а мій фейлетон п. з. „Шпіони“ стала Редакція „В. Н.“ передруковувати з календаря „Вперед“ з р. 1919 цілковито без мойого відома, а тимбільше дозволу. На будуче застерігаю собі всякі авторські права відносно моїх денебудь і колинебудь друкованих оповідань, споминів, перекладів і т. п.

1935 1—1 *Петро Т. Мурський.*

ОПОВІСТКИ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда“ під дирекц. О. Стадника у Львові, (Шашкевича 5).

Середа 28. березня ц. р. год. 7 веч. Бенефіс п. М. Морської. Премієра: „ГЕДДА ГАБЛЕР“ драма на 4 дії Г. Ібзена.

Білети продає раньше „Союзний Базар“, (дім „Дністра“) а в день вистави від год. 5 вечер каса театру. 1—2

Український Театр І. Когутяка в Сокалі. Второх 27. ц. м. „ПАННА МАРА“. Бенефіс режісера Бенцаля. 1—1

Реколекції для університетської молоді. Заходами Марійського Тов-ва Молоді відбудуться сьогорічні реколекції для студентів і студенток унів. в днях від 30. III. до 1. IV. Льокаль: Інститут с. Йосафата, вул. П. Скарги 2 а. Г[...] ни: 8 рано і 6 вечером. Почат[...] III. 6 год. вечером. О численну [...] Товаришів і Товаришок в обнов[...] просить отсим — *Виділ Тов-ва.* [...]

Для вязнів. Через „Свободу“ [...] И. коляда українського Народн[...] Джерзи Сіти 50 долярів і 1[...] жертви з ріжних сторін прислані [...] боди“. За жертву щиру подяк[...] Комітет допомоги політичним [...]

На Українські Високі Ш[...] Львові зібрала Повітова сту[...] Рада в Збаражі в громадах: До[...] кґ. 732 жита, кґ. 77 гречки, кґ. 25 [...] і 8750 мп.; Капустинці кґ. 366 жит[...] 98 ячменю, кґ. 43 гречки; Розношин[...] 167 жита, кґ. 76 гречки, кґ. 17 ячме[...] кґ. 8 гороху і 6 00 мп.; Лозівка кґ. [...] жита і 13.500 мп.; Шили кґ. 108 жита, к[...] 48 пшениці, кґ. 84 гречки і 9922 мп.; Лисичинці кґ. 161 жита, кґ. 31 гречки, кґ. 26 гороху і 5550 мп.; Шельпаки кґ. 66 гречки, кґ. 12 пшениці, кґ. 15 жита, кґ. 16 ячменю, Ободівка кґ. 50 жита і 10.000 мп.; Доброводи кґ. 136 жита; Іванчани і Курники кґ. 82 жита і 1090 мп.; Старий Збараж кґ. 105 жита і 1000 мп.; Кійданці 14.000 мп.; Романове село 10.500 мп.; Івашківці кґ. 45 жита і 7000 мп.; Чумачі кґ. 29 жита; Красносільці 9465 мп.; Семалівка 3500 мп.; Стриївка 8000 мп.; Збараж-місто 22.840 мп.; Токи і Воробіївка кґ. 578 жита, кґ. 246 пшениці і 136.900 мп.; Кошляки 58.000 мп.; Пальчинці 126.840 мп.; Щаснівка 39.760 мп.; Козарі 273.900 мп.; Голошинці 31.785 мп. (коляда); Розношинці 40.000 мп. (коляда); Терпилівка 109 400 мп.; дрібні 2000 мп. — Всім жертводавцям складає подяку Українська Краєва Студентська Рада. XXI 1—1

пішли до війська — карна експедиція стоїть у селі дальше. Від дня 6. до 20. н. м. прибули до Новоселиці пол. Монд з Коломиї, ком. староства і ком. повітової поліції зі Снятина, але грабіжів не припинили.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Шантаж кс. Ількова!

Польський премієр Сікорскі перед вирішенням справи Східної Галичини не занедбав використати факту приявности в польському соймі пятьох ступайків, що охрестили себе назвою „Włościański ukraiński Klub“. Багато з ними не церемонився. Поладнав справу сам на сам в ославленим ксьондзом Ільковим, „презесом“ клюбу.

Ільків написав письмо в імени „Клюбу“, в якому оплюжив український народ, виставляючи одночасно себе і своїх чотирох кумпанів як правних речників українського населення Східної Галичини, заявляючи, що заступником змагань українського народу перед — Радою Амбасадорів уважають вони — „хлібоїди“ — польського амбасадора в Парижі — ґрафа Замойского.

Цим письмом польська дипльоматія покористувалася в Парижі.

В попередному числі нашої ґазети подали ми, як оправдував польський премієр Сікорскі перед послом Волині — п. Підгірським, коли п. Підгірський звернув йому увагу, що премієрови конституційної держави не випадає послугуватися такою личиною, як кс. Ільків.

Коли кумпани прочитали письмо кс. Ількова в польській пресі, налякалися обурення, яке це письмо мусіло викликати і викликало серед українського населення.

вислали телеграму до нашої редакції, в якій заявили, що зі письмом свойого „презеса“ не мають нічого спільного, що він його написав без їхнього відома.

Польська преса цю заяву „хлібоїдів“ промовчала, а орган польської дефензиви, виданий для баламучення українських селян і масово даром поширюваний по селах — „Хлопська Правда“, до якої близько стоять „хлібоїди“, в 8. числі заявляє, що подана нами телеґрама є підроблена, а підписи сфалшовані.

Орган дефензиви пише: „Це вже не обман, але звичайний шантаж — то підроблення підписів, за котре йдеться до криміналу“.

Панове з дефензиви не уважали навіть за відповідне докладнійше поінформуватися у своїх пупілів з хлібоїдського клюбу і зразу відповідають в їхньому імени, в тій думці, що ступайки не поважаться протестувати проти своїх хлібодавців. Тому на всякий випадок подаємо фотоґрафічну знимку їхньої заяви, присланої в слід за телеґрамою.

Після появи письма кс. Ількова прибігли вони до одного з волинських послів і попросили його, щоби всеж таки їх вислухав. А коли він на це згодився, просили його, щоби постарався про надрукування їхньої заяви в „Гром. Вістнику“. Казали: „Добре кс. Ількову писати письма. Він дістав міліярд, є целібсом і може собі сидіти, де хоче. А ми мусимо вертати до своїх дітей і жінок. Ми боїмося. Бо що нам там скажуть, коли прочитають т[illegible] письмо?“

Заява.

[illegible]

Варшава дня 18 марта 1923 р.

[illegible]

Польський премієр ґен. Сікорскі вислав маршалкови сойму ось яке письмо

„Привнання східних границь Річипосполитої з боку міжнародніх чинників уявляє собою історичну подію, яка остаточно замикає період відзискування самостійного буття польської держави. В цій радісній хвилині, що запевнює мирне співжиття громадян „на кресах“ Річипосполитої, слід кинути заслону забуття на ряд вчинків, яких підставою були політичні, релігійні, чи національні мотиви. Річпосполита польська збудувала велич своєї держави рівно на заході, як і на сході, не на насиллю, а на братерськім пригорненню підчинених їй земель і народів („людуф“). То-ж, як сказав Найвищий Начальник Тадеуш Косцюшко: „Не може бути ніякий народ склоннійший до роблення добре кождому зі своїх громадян без ріжниці, як польський народ, якщо тільки має владу чинити сам свою волю“. Амнестійне рішення в такій далекосяглій хвилині є отже у дусі найкращих традицій польського народу й держави.

Виходючи з повищого заложення та покликуючися на 47. арт. Конституції маю часть переслати в імени уряду панови маршалкови долучений проект амнестійного закону, який відноситься до всіх проступків, котрі випликають виключно, чи переважно з політичних або релігійних мотивів“.

Текст законопроєкту виглядає так:

1. арт. на звеличання („упаментнєнє“) визначення східних границь Річипосполитої, забувається („пуща сєн в непаменьць“) і дарується проступки, що належать до компетенції загальних і військових карних судів та адміністраційних властей, поповнені в часі від 1. листопада 1918 р. до 15. березня 1923 р., які випливають виключно або переважно з політичних чи релігійних мотивів.

2. арт. Арт. 1. **не відноситься** до проступків умисного позбавлення життя людини, постійного й тяжкого ушкодження тіла, чи здоровля людського, злобного ушкодження, чи знищення чужої власности в більшім розмірі, ані до проступків, що мають на меті повалити державний устрій або викликати переворот і увійти в порозуміння з особами, що працюють в інтересі чужої держави. (Ладна амнестія! Правда? Властиво говорючи не відноситься вона до ніякого політичного вязня.)

3. арт. Про можливість приміненння припису 1. арт. у відношенню до осіб, що перебувають за кордоном, а допустилися згаданих у 1 арт. проступків і до дня 15. березня 1923 р. не вернули в границі Річипосполитої **рішить у кождому конкретному випадку рада міністрів.** (Ладна амнестія!)

4. арт. Кари за вчинки, що підлягають амнестії, будуть уморені. Рівночасно з карою уморені будуть карно-судові наслідки засуду та ухилене буде в силу цього закону позбавлення прав (25 і 30 арт. карн. код. з р. 1903.) Карне поступування з приводу проступків, що підлягають амнестії, не буде розпочате, а почате буде припинене. Приписи 5, 8, 12, 14 і 15 арт. закону з 24. мая 1921 р. Дз. у. п. ч. 42 поз. 26 відповідно примінюється до проступків, що підлягають амнестії на підставі цього закону.

5. арт. Цей закон входить в життя з днем оголошення.

6. арт. Виконання цього закону доручується міністрам справедливости, військових справ і внутрішних.

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу: „Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці понище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

Подробиці дискусії над 50-міліярдовим кредитом на польську кольонізацію.

В доповненню до звідомлення про дискусію над 50-міліярдовим кредитом на кольонізацію, поміщеного в попередньому числі подаємо ось які близші подробиці:

На допомогу кольонізації уряд призначив у буджеті суму 20 міліярдів мп., яку одначе з уваги на [illegible]ріжню й нужденне матеріяльне [illegible]ложення кольоністів земельна й [illegible]джетова соймові комісії рішили підвисшити на 50 міліярдів мп. З цього кредиту можуть користати цивільні й військові кольоністи, що набули ґрунт до кінця 1922 р., а виїмково теж ті, **що набудуть ґрунт до кінця 1923 р.** Референт цієї справи славетний Бриль цинічно завважив, що цей кредит не є політичний, а господарський, бо з нього „пшецеж“ користати можуть ті Українці й Білорусини, що служили в польській армії й дістали ґрунт. До 1. січня 1923 р. землю набуло **6 550 родин військових кольоністів.** На протязі 1923 р. має бути осаджених **іще 2.150 родин нових військових кольоністів. Окрім цього вже урядом осаджено 9.000 родин цивільних кольоністів, а парцеляційними товариствами 7.000 родин. Разом біля 25.000 родин кольоністів засіло досі на українських землях.** „Глувни Уржонд Земскі“ домагався для них кредиту в висоті 110 міліярдів мп., чого скарб не є в силі дати з уваги на свою руїну.

Посол **Тарашкевич** (білоруський клюб) говорив у справі кольонізації ось що: „Білоруський народ післав нас сюди по землю і школу. Закон про кредит для кольонізації є доповненням закону про кольонізацію з 1920 р., а він вдаряє в найжитєвійші інтереси білоруського народу. Був це закон безправний, неморальний, безцільний і шкідливий. Безправний тому, що відноситься до земель, над якими Польща в тому часі ще не мала суверенних прав, бо мировий договір між Польщею й Росією підписано щойно 18. марта 1921 р. (Кєрнік „Пястовець“ кричить: „Але границя була зазначена вже в жовтні 1920 року!“). Це був прелімінарний мир лише, а не ратифікований. (Фальковскі, ендек, кричить: „Від віків ці землі належали до Польщі!“) Ці 22 повіти ніколи не належали до Польщі, а до Литви і Литва завше боронила своїх прав у цьому напрямі, не допускала урядовців до себе й боронилася проти консолідації. Це історична правда. — Але лишім це питання на боці, бо сьогодні Польща вже має ці суверенні права. Зверну увагу лише на надзвичайну злобність цього грудневого закону у відношенню до Білорусинів і Українців, бо поміщено в ньому постанову, що землі, до яких властителі не вернуться перед 1. квітня 1921 р. будуть заняті під кольонізацію. А прецінь стільки прогнаних до Росії не могло вернути перед цим речинцем (Голос: І тому земля мала лежати облогом?) І тому земля мала бути їм відібрана? Ні! Не може бути відібрана, бо ми чули з цієї трибуни, що Польща опирається на договорах, а риський і версайський договори цілком ґарантують права тих громадян до посідання цих земель. (Кєрнік: „Бороните обшарників!“) Ви їх бороните самі.

Для польської культури маю високу пошану, але народови на „східних кресах“ її не давано. Німці несли культуру до Лотви й Курляндії, але Поляки не несли її до Інфлянт. (Голос: „Але забуваєте, скільки літ панував там московський уряд!“) Ми втратили свою культуру, а ви з нашої бідної й гарної землі дістали Міцкевича, Костюшка (сміхи), Монюшка, Кондратовіча, Оржешкову. Не хочу привлащувати Білорусинам тих великих людей, але хто сміє заперечувати, що ці великі Поляки були Білорусинами з крови й кости. (Голоси: „То смішне!“) Бо ви не знаєте своєї власної літератури. Візьміть антропольоґічні студії Гринцевіча і там знайдете, що дідо Косцюшка був ще православним Білорусином. Люблю й шаную тих велих, але не можу виречися тої правди, що вони є кровю з крови й костю з кости Білорусинами.

Ця земля мусить до нас належати, бо народ управляв її своєю кровю й потом і в свідомости народу є та засада, що хто управляє землю, має теж до неї право. Можете назвати цю засаду большевицькою, але народ ніколи не позволить видерти собі цю землю і ви цього природного права не знасилуєте. (Оплески на білоруських і українських лавах).

Кольонізація є безцільна. Як ціль висуває вона польонізацію, пересунення деякої части чисто польського населення з Польщі на „креси“ і нарешті піднесення рівня куль-

тури. Пересуваючи населення Польщі хочете забезпечити маєтки обшарників, а селян волите віслати на схід. Що-до польонізації, то кольонізація не є тим засобом, який перетягнув би населення до польськости. Впав тут заміт, що на Білоруси шириться протидержавний рух. Не перечу тому, але тут не можна винувачити ані місцевої адміністрації, ані причину приписувати Ковлеви, чи Міньскови. Це зерно паде лише на податний грунт, створений тим, що народ буриться, бо його землю віддають кольоністам. І як-що так трівати́ме, то може прийти момент, коли кольонії підуть із димом пожарів і „куржем крві братней" (крики. Маршалок звонить). Ці міліярди, які вжито на кольонізацію краще кинути в болото, бо тодіб вони нікому не шкодили. (Крики. Ануш („Пястовець"): „А скажіть що про большевицькі міліярди!" Домбровскі, „Пястовець": „Ви знаєте щось про міліони з Ковна! Що такого підписали ви тому два тижні?")

Маршалок закликає послів, щоб не вели приватних балачок.

Пос. Тарашкевич: Не знаю назвиска цього посла, але він мені відповість за свої слова. Відповідальности за настрої на Білоруси не треба скидати на урядовців, принятих із російської служби. (Голоси: „Бороните їх!") Кидання клевет на поваленого є нешляхотне й небезпечне, бо повалений може встати. (Голос: „А тоді ви йому поклонитеся"). Ви з Росією бєтеся, а нам чуби тріщать. Військову кольонізацію слід зліквідувати й перевести загальну реформу, а це засипле цю пропасть, яку (голос: „Ви копаєте!"), ви, панове, копаєте.

Промовець вносить резолюцію, яка взиває уряд, щоб призначив 50 міліярдів мп. на ціли земельної реформи й відбудову знищених теренів та домагається створення комісії з участю представника білоруського клюбу для прослідження справи кольонізації „не кресах". (Оплески на лавах не-Поляків).

Гломбіньскі (З. Л. Н.) Ми були свого часу противниками закону з грудня 1920 р. про військову кольонізацію, але з инших мотивів. А саме тому, що не досить є дати кольоністам землю, а треба дати їм ще інвентар і кредит. Метою земельної реформи не є вивласнення тільки увласнення (пос. Ануш: „щоби одних увласнити, треба инших вивласнити"). Тепер держава має обовязок допомогти людям, яких кольонізовано. Не можна стояти на становищі, що до землі має право тільки місцеве населення. Не маємо ніщо проти того, щоби Білорусини купували землю під Варшавою чи Краковом. Польща не хоче, щоби її населення тікало до Америки, коли є великі земельні области вільні, не досить управлені. Також не можемо признати становища, що земля, яка належить до двірських просторів, належить до тих, котрі працювали на неї. Працювала місцева людність, працювали й инші, але такий принціп був би большевицьким принціпом. Хоча треба жаліти, що при військовій кольонізації траплялися надужиття, а проте мусимо допомогти цим бідним кольоністам.

Пос. Антін Васильчук (Українець). Питання кольонізації є одним із тих питань, які перешкаджають спокійному співжиттю поміж українським і білоруським та польським населенням. Отой закон з 17. грудня 1920 р. був початком цеї ненависти, яка нині панує на східних землях. Наш народ належить до тих, які не вимирають, лише розростаються. Для нашого населення не буде за багато землі, лише за мало, бо ми є хліборобським населенням і не дозволимо вивласнити себе з цього варстату праці.

Промовець наводить приклади, що селянській людности забирано сервітути. Додає, що істнує таємний обіжник до земельних урядів, щоб 60 відсотків місцевої землі віддавано пришелцям, а тільки решта щоби розпарцельовувалася поміж місцевою людністю.

Промовець зголошує резолюцію, що: тому, що кольонізація находиться у хаотичному стані і не відповідає прінціпам агрікультури, а кредит на господарські ціли повинен бути поширений на все населення окраїнних земель, як на рівноправних громадян, тому сойм переходить до денного порядку над внеском посла Бриля і тов. Дальше: резолюція посла Васильчука кличе уряд, щоби виготував на протязі місяця закон про признання кредиту на допомогу хліборобському населенню „Всходніх кресів". Промовець кінчає окликом: „наша земля належить до нашого селянина". (Гамір і оплески на лавках національних меншостей). Пос. Понятовскі („Визволене"): Є помилкою думати, наче би кредит 50 міліярдів був новим кредитом на кольонізацію. Це є лише доповнення попередньої постанови. сойм трактує ці справи досить одностайно, але діла не йдуть в парі зі словами. Коли би взяти буквально постуляти п. Гломбіньского і Тарашкевича, то можна би думати, що ми є близько до братерського співжиття. Але язик бреше голосови, а голос бреше думці. Основою резолюції національних меншостей і народової демократії є вимога припинення переймати землю. В декляраціі кажеться: землю дати, кольонізацію виконати, місцеву людність забезпечити, а одночасно оборонці обшарників застерігаються, що з їх обшарів не можна вихіснувати ані одного морга (Гамір п. Станішкіс: Треба добре читати). Панове зголошують резолюцію, що кличе, щоби зaпeрестати переймати землю. (П. Станішкіс: До часу полагодження земельної реформи). Є це змагання до збереження стану посідання великої власности. Жадаємо, щоб земля, призначена на місцеві потреби, справді була переказана населенню. Постуляти нац. меншостей ідуть за далеко. Ці панове вважають весь терен, на якому живе нечисленне населення на кресах, за виключну його власність. З цим Польща не може згодитися (оплески). Цілість польського терену мусить бути трактована як одностайна область, яка заспокоює потреби цілого народу (Голос: Хай пан Хоміньскі слухає цього!). Противні змагання мусимо поборювати, як шовіністичні, але потреби місцевого населення мусять бути заспокоєні, а „Глувни Уржонд Земскі" мусить виконати власні розпорядження. Тому його клюб заявляється проти поправки, якою завішується закон про кольонізацію і противиться поправці Понятовского.

Кидає погрози в сторону Білорусинів і Українців. Ми вас — каже — не боїмося. (Голос: Ми вас також ні!) „Ми не боїмося і тих погроз відносно ночі, коли буде „Z dymem pożarów". „Dymy pożarów" йшли з тої великої „єдиної і неділимої — і не знищили нас, задержалися на границі Польщі. (Гучні оплески на правиці і в центрі). Задержаться і ваші погрози. Може й маєте шляхотні душі, але душі, які зіпсула московська неволя. Їх мусите визволити. І про це дбайте, а не кидайте кличів боротьби з польським народом. Знаємо, що ведеться якась окрема агітація, яка для політичних цілей пробує використати природну захланність хлопа. У воєвідстві люблинськім, отже не на Волині, постійно трапляються напади на польських кольоністів. Полковників польської армії провокується, мало що не бється полиции. Щораз частійше підносяться голоси польського населення на цих областях, що цей стан нестерпний, що коли правительство буде заховуватися пасивно, то воно зорганізує самооборону. (Гамір і сварка між центром і Білорусинами та Українцями). Голос пос. Ковальчука: Це діється за російські гроші.

Взиваємо правительство, щоби призначену для місцевого населення землю віддало в його руки, а нових кольоністів вводило рівномірно.

Кредит 50 міліярдів є за малий, бо на саму військову кольонізацію треба 57 міліярдів. Істнували приватні парцеляційні інституції, які мали опікуватися кольоністами. Тепер звертаються о поміч правительства. Одначе правительство мусить заспокоїти найперше тих, що вже дістали землю з його рук. Тим обосновую нашу поправку.

Внесок принято.

До 2 арт. забирає голос пос. Дембскі („Пяст"). Полємізує з п. Тарашкевичем, який сказав, що кидається міліярди на те, щоби пошировати бандитизм. Пригадує, що це є польська держава, а вона хоче направити свою господарку при помочи земельної реформи. Заявляє, що коли місцеве населення має право до цеї землі, то польський жовнір мусить бути чинником що найменше рівнорядним. Оправдує військову кольонізацію. При цім цинічно зазначує, що білоруського населення преціньж не вивласнюється, бо — мовляв — парцелюється обшарників, а вони головним чином Поляки.

(Докінчення буде.)

Текст рішення Ради Амбасадорів у справі східних границь Польщі.

„Курієр Поранни" публікує ось який автентичний текст рішення Ради Амбасадорів у справі східних границі Польщі:

„Британська Імперія, Франція, Італія й Японія, які разом із Сполученими Державами як головні союзні й стоваришені держави підписали мировий договір у Версалю;

взявши під увагу, що на підставі 87 арт. 3 го уступу цього договору є управнені визначити ці границі Польщі, яких не зясовано в цім договорі;

взявши під увагу, що польський уряд звернувся дна 15. лютого 1923 року до Ради Амбасадорів із проханням, у якому висказує побажання, щоб Держави, заступлені в ній скористали з права, яке їм признає згаданий артикул,

що з другого боку литовський уряд ще в ноті з дня 18. листопада 1922 року висказав своє побажання, щоб Держави скористали зі згаданого права;

взявши під увагу, що по думці 91. арт. договору, підписаного в Сан Жермен ан Лє, Австрія зрезигнувала на користь головних союзних і стоваришених держав зі всіх прав і титулів до теріторій, які передтим належали до австро-угорської монархії, а які, положені поза новими границями Австрії, зясованими в 27. арт. згаданого договору, досі не були предметом ніякого иншого приділу;

взявши під увагу, що Польща признала, що етнографічні умови вимагають що-до східної частини Галичини автономічного устрою,

що договір, заключений 28. червня 1919 р. між головними союзними й стоваришеними державами і Польщею передбачив для всіх територій, що підлягають польській суверенности, спеціяльні гарантії на користь расових, язикових і релігійних меншостей,

що відносно до своєї границі з Росією Польща безпосередно порозумілася з цією державою, щоб означити її,

що відносно польсько-литовської границі слід узглянити істнуюче положення, що випливає м. ин. з рішення Ради Союза Народів з дня 3. лютого 1923 в. —

рішили передати Раді Амбасадорів управильнити цю справу.

Супроти цього Рада Амбасадорів рішає:

По перше: признати як границю Польщі:

1-о з Росією лінію, визначену й прокладену до дня 23. листопада 1922 р. на підставі взаїмного порозуміння і на відвічальність обох держав,

2-о з Литвою лінію понизше подану (на підставі німецької мапи в поділці 1 : 100.000) (тут подрібно означується литовсько-польську границю по карті).

Визначення цієї лінії в терені залишається обом заінтересованим урядам, які матимуть повну свободу поробити за взаїмною згодою такі поправки в подробицях, які вважали-б на місци за необхідні.

По друге: признати Польщі, яка це приймає, повні права суверенности над територіями поміж вище поданими границями і иншими границями польської теріторії з застереженням рішень мирового договору в Сан Жермен ан Лє дотично тягарів і зобовязань, які обтяжують держави, котрим переказано територію, що передтим належала до бувш. австро-угорської монархії.

Дано в Парижі, дня 15. березня 1923 р.

(Підписали й печатками ствердили)

Ерік Фібс
Раймунд Поанкаре
Романо Авеццана
Матсуда.

Низше підписаний, відповідно до цього уповажнений, заявляє в імени польського уряду, що приймає вище подані постанови.

Дано в Парижі, дня 15. березня 1923 р.

(Підписав)

Замойскі.

Як доносять із Льондону цей текст рішення Ради Амбасадорів переслано до зареєстрування секретаріятови Союза Народів. Є це формальність, яка самого рішення не змінює.

Поруря.

Конф'іската грошей.

З Дісельдорфа звідомляють, що в бюрах фірми „Рейнські металеві заведення" окупаційні власти сконфіскували 120 міл. мк.

Видалення німецьких функціонарів.

Висока комісія видалила дня 21. і 22. березня 444 німецьких функціонарів, переважно митових.

Арештування кн. Фридриха Вільгельма.

По донесенням „Фос. Цтг." з місцевости Верден (Werden), арештованого Французами кн. Фридриха Вільгельма Ліппе, хоча заплатив 7 міл. мк. гривни, на яку його засудив французький воєнний суд, задержано дальше в вязниці, бо ведеться проти нього новий процес за це, що підчас арештування намагався втекти, а потім відказався показати пашпорт. На другій розправі князя засуджено на 8 місяців вязниці і 500.000 мк. кари.

За здемілітаризування Надренії

Група Льойд Джорджа предложить у палаті громад плян, предвиджуючий здемілітаризування Надренії. Л. Джордж виголосить промову в справі Поруря й умотивує в парляменті плян Кірса, предви-

ДРУКАРНЯ і фабрика печаток **І. ФРІДМАНА** Львів, вул. Сикстуська 2 і 4, виготовлює гарно і дешево всякі друки та печатки. 1375 9-10

БРИНДЗЯ знаменита до реставрацій і кооператив, висилає за побранням 10.000 мк ділько **Осип Ткачук, Калуш.** 1917а) 3-3

КУПЛЮ дім у Львові в добрім стані, по можности в центрі. Зголошення Адмін. „Вістника" під „Американець". XXI. 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Нині, второк 27. III.

першорядний концерт в „Народнім Домі". Виступають Вп. Ґуґлєвич-Яремова, проф. Перфецький, інж. Бобикевич. Соля співають Вп. Парохоняк, д-р Волошин. Два хори: Катедральний, під упр. о. сов. проф. Туркевича і оперовий діриґ. проф. Козак. Білети при касі „Нар. Дому" від 5 год. Дохід на будову церкви. 1977 1—1

Святочні картки українських і чужих малярів - - - -
Українські емайльовані відзнаки як тризуб — — шпилька або брошка — —
Модерні папери листові в мапах по 10 штук продає в своїм склепі і висилає за післяплатою

„СОЮЗНИЙ БАЗАР" ЛЬВІВ,
вул. Руська ч. 20.

Купцям, спілкам і крамницям дається купецький рабат. 1984 1—2

ШКІРА. Не треба збивати бруки Львова бо зараз біля Ринку при **вул. Домініканській ч. 11** (дім Краєвого Товариства Кредитового) дістане в Кооперативі **шкіру** всякого рода гуртовно і подрібно. 1960 1—1

КОНКУРС!

Комісія „Рідної Школи" Кружка У. П. Т. в Рогатині оголошує отсим конкурс на приняття двох урядників: 1) канцеляриста, 2) орґанізатора й ревідента гуртків „Рідної Школи" в повіті. Подання з залученням кваліфікацій і рекомендацій українських орґанізацій вносити на адресу комісії до 10. квітня 1923. 1978 1—1

Матерії на меблі, фіранки, дивани, портієри, капи, хідники, матераци, хідники, карніші, поручає

СКЛАД ТАПЕТ С. ВАЙСС - ЛЬВІВ, - Собіского ч. 2.
1978 5—5

Ровери, складові части, плащі, дувки, помпки і т. п. мячі і мячеві помпки гуртом і детайльно поручає

:: А. ФРІДФЕЛЬД ::
1884 **ЛЬВІВ. ЯГАЙЛОНСЬКА 9.** 5—5
— Поручення з провінції відворотно. —

- - ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ! - -

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

в „Домі Українських Інвалідів" у Львові, вул. св Софії ч 25,

під проводом найлучших кравців-майстрів виготовлює після наймоднійших фасонів і після найвибагливійших вимог, убрання всякого рода, пальта, раґлани і т. п., для Вп. Духовенства папістики і реверенди по зниженій ціні і в скорім часі. Для пп. Студентів опуст. Спішіть з замовленням. — XXI **Свята недалеко!** 3—6

:: ЛІНОЛЕУМ ::

фіранки, портієри, дивани, хідники, капи на ліжка
обруси, меблеві матерії, матераци і сінники, стори до вікон

ЦЕРАТИ відпрасовані і на метри
ТАПЕТИ в найбільшім виборі поручає
1362 5—?

Е. КІЧАЛЄС і А. МАРҐУЛЄС
Львів, вулиця Сикстуська ч. 18.

Дня 1. квітня ц. р. вийде з друку 1. число двотижневика

„ЗАГРАВА"

суспільно політичний економічний журнал.

Видає: Видавнича Спілка „ЗАГРАВА". Начальний Редактор: Д-р Дмитро Донцов. Відвічальний Редактор: Теодор Мартинець. Редакція й Адміністрація: Львів, вул. Руська ч. 18. Ціна 1. ч. 1000 мп., в Чехії 120 Кч., в Німеччині 800 мім., в Австрії 2000 К. австр., в Америці 3 цт. Всі Редакції й Видавництва проситься надсилати власні видання для реєстрації і обміну.

1983 1—2

Шовкові і вовняні ЖАКЕТИ, жемпри, шалі, ПАНЧОХИ, рукавички, скарпитки, як також ВИПРАВНИ для немовлят — — — —

XXVI 1-1

поручає

„ОЛЬКА"

Спеціяльний склад трикотових і панчішкових виробів

Львів, Ринок 35
(біля Народної Торговлі).
ГУРТОМ! ДЕТАЙЛЬНО!

Продаж корабельних карт

до КАНАДИ

Інформацій уділяє безплатно

„Holland-America Line"

ЛЬВІВ, вулиця Сикстуська 24. і вулиця Городецька 91. XXVI 2-3

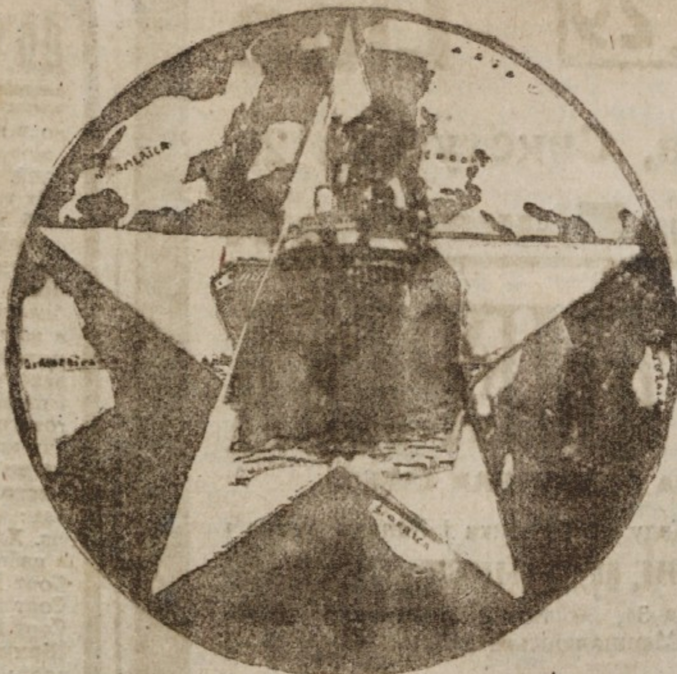
Насіння ярин, бураків і трав та конюшини, томасину, плуги, борони, емайльоване кухонне начиння і все в рільництві потрібне —

доставляє **Краєвий Союз господарських Спілок у Львові,**
IV 1-2 **вул Зіморовича ч. 20.**

Власні склепи: у Львові, вул. Городецька ч. 95, в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5, в Стрию, Ринок ч. 6, в Коломиї, Ринок ч. 40.

Дуже важне для реемігрантів до Америки.

ЕВРОПА-АМЕРИКА 4½ ДНЯ через Океан.

ЕВРОПА-КАНАДА 4½ ДНЯ через Океан.

КОРАБЕЛЬНЕ ТОВАРИСТВО

„WHITE STAR LINE"

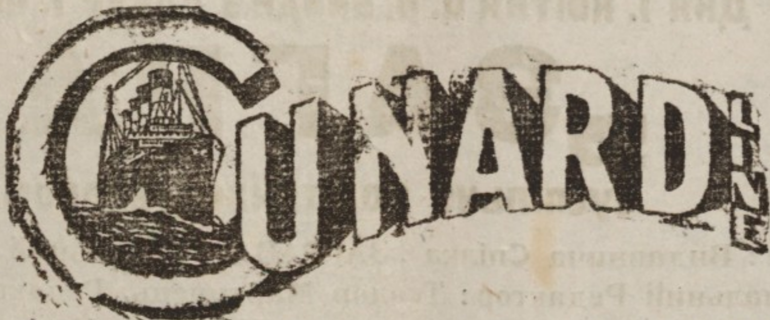
(ЛІНІЯ БІЛОЇ ЗОРІ).

Кождий, хто хоче повернути до Америки, незалежно коли прибув до краю і чи має американський пашпорт, **нехай зголоситься до наших бюр** і одержить потрібні вказівки для одержання візи Американського Консуляту на виїзд до Америки і буде висланий без труднощів до місця візду в Америці.

„WHITE STAR LINE"

ТЕРНОПІЛЬ, Тарновського 5. і ЛЬВІВ, Городецька 36.

ЛЬВІВ,
Сикстуська ч. 37.

ЛЬВІВ,
Сикстуська ч. 37.

ДО АМЕРИКИ без найменших ограничень можуть поїхати всі **РЕЕМІҐРАНТИ**, то значить всі ті, що вже були в Америці і тепер знова хочуть там вертати. Мусять вони мати який небудь документ, котрим можуть доказати, що вони дійсно були в Америці і вернули звідтам в часі війни або після війни.

Кождий реемігрант повинен у своїм власнім інтересі негайно зголоситися у нас зі своїм дотичним документом або особисто або надіслати нам його в рекомандованім листі, щоби ми могли забезпечити йому поворот до Америки в як найкоротшім часі.

ДО КАНАДИ **без найменших ограничень може поїхати кождий рільник та кожда служниця. Мусять вони мати з Канади фармерський аффідавіт або аффідавіт яко служниці.**

По Великодних Святах висилаємо великий транспорт до Канади дня 19. квітня. Хто з канадійських еміґрантів ще не забезпечив собі місця, нехай це зробить негайно устно або письменно.

Продаємо корабельні карти до кождої місцевости в Канаді і Америці по оригінальних цінах.

За інформаціями до подорожі до Америки і до Канади та за корабельними картами просимо звертатися на адресу:

КУНАРД ЛІНІЯ

ЛЬВІВ, вулиця Сикстуська ч. 37.

(проти головної почти). 1943 3—12

Red Star Line

ЛІНІЯ ЧЕРВОНОЇ ЗОРІ Львів, Сикстуська 29.

Тернопіль, вул. Міцкевича 31

АНТВЕРПІЯ ШЕРБУРҐ ДАНЦІҐ **АМЕРИКА**

ГАМБУРҐ-АМЕРИКА (AMERICAN LINE).

Всіх інформацій в справі виїзду до Америки і Канади устно і письменно радо уділяють бюра **у Львові, вул. Сикстуська 29** і в Тернополі, вул. Міцкевича 31, як також львівський відділ у Варшаві, Маршалківська 137.
XXVI 2—2

2—10

О. Т. Купці ґалянтерійних товарів! Повідомляємо, що з днем 15. ц. м. відкрили ми — — — **філію при вул. Боїмів ч. 19,** (Перехідна брама на Ринок число 12). — — —

Будучи в безпосереднім контакті зі світовими фірмами: Гарлянд, Невскі, Coats Clarle, Metr, і D. M. C., щоби осягнути більші обороти за вироби згаданих фірм як також на инші ґалянтерійні артикули, числимо оригінальні фабричні ціни. При більших закупах рабат. **М. МАЙЗЕЛЕС і С-ка** ЛЬВІВ, пл. Різні 4 (д'м Бенчерів). Філія: Боїмів 19, перехід на Ринок 12.

До читачів „Громадського Вістника"!

ВЖЕ МАЙЖЕ ВСІ читачі „Гр. Вістника" **переконалися, чи то будучи лично в нашій кооперативі, чи то по отриманню замовлених у нас товарів почтою,** що коош. **„Реґулятор"** є найдешевшим жерелом закупу товарів, о чім остаточно свідчать також тисячі писем до нас зі всіх майже сторін нашого краю, від наших клієнтів, а іменно від поодиноких осіб, кооперативів, спілок, крамниць і т. п. **Замовляючий у нас товар, стається нашим постійним клієнтом,** о чім переконуючо свідчать часті замовлення та численні подяки і тільки з браку місця їх не поміщуємо. **Чому у нас товар добрий і дешевий?** Відповідь дуже проста: купуємо безпосередно від фабрик більші партії, а наш клич: **Великий оборот малий зиск!** Хотячи дати на дальше можність набути витідно товар, висилаємо ще по старих цінах, а зглядно з невеликою звишкою і подаємо вище ціни: **Убрання і готові ґарнітури:** Одяги і ґарнітури готові, складаючіся з блюзи, камізельки і сподень, з матеріялу цайґового, подвійної нитки, мягкі, дальше триколінові і струксові дуже міцні в ріжних красках: Сорт А. 69.800 мп., Сорт Б. 88.900 мп., Сорт В. 108.600 мп. **Хлопячі до 18 літ:** Сорт А. 58.000 мп., Сорт Б. 68.700 мп. **Убрання з матеріялу чисто вовняного,** модні, дуже міцні, надзвичайно порядно вшиті в ріжних красках: Сорт А. 158.600 мп., Сорт Б. 169.800 мп., Сорт В. 188.600 мп., Сорт Г. 198.800 мп. **Хлопячі до 18 літ:** Сорт А. 88.000 мп., Сорт Б. 98.800 мп. **Блюзи (набати)** з цайґового матеріялу, триколінового і струксового як вище: Сорт А. 34.900 мп. Сорт Б. 38.900 мп., Сорт В. 44.900 мп., Сорт Г. 57.800 мп. **Камізольки як вище:** Сорт А. 16.500 мп., Сорт В. 17.900 мп. **Сподні як вище:** Сорт А. 16.900 мп., Сорт Б. 17.900 мп., Сорт В. 23.800, Сорт Г. 25.000. Сорт Д. 29.800 мп. **Райтки (Бричеси)** Сорт А. 17.900, Сорт Б. 23.800 мп. **Райтки (Бричеси)** струкс. аля корт.: Сорт А. 44.000, Сорт Б. 52.000 мп. **Райтки (Бричеси)** плюшові в пружки: Сорт А. 55.000, Сорт Б. 58.000 мп. **Матеріял одяговий** вовняний, доброї якости дуже трівкий в ріжних красках, подвійної ширини, який надається так на мужські убрання, як рівнож на жіночі костюми. За метер Сорт А. 18.500, Сорт Б. 22.500, Сорт В. 38.000, Сорт Г. 42.500, Сорт Д. 56.500, Сорт Е. 68.000 мп. **Матеріял на пальта,** покриття футер, курток і пр., дуже трівкий, заступає цілком найдорощі анґлійські сукна в ріжних красках по ціні за метер: сорт А. 29.800, Сорт Б. 58.800, сорт В. 80.000 мп. **Матеріял на жіночі сукні,** практичний, в ріжних красках по ціні за метер: сорт А. 12.500, Сорт Б. 16.500, сорт В. 21.800 мп. дальше вищої якости повної ширини, Сорт А. 29.500, Сорт В. 32.000, сорт В. 48.800 мп. **Цайґи мягкі,** дуже трівкі, з подвійної нитки по ціні за метер: сорт А. 10.500, сорт Б. 15.800, Сорт В. 27.800 мп. **Полотна, зефіри, полотенна, перкалі** від 7.800—12.900 мп. **Ансамит** в пружки на сподні і одяги в ріжних красках дуже трівкий: сорт А. 28.500, сорт Б. 29.900 мп. **Струкс** звич. дуже сильний сорт А. 18.500, сорт Б. 26.800 мп. **Хустки, хустини** від перкалевих до шовкових по ціні від 3.700—60.000 мп.
1929 3—8

До кождого замовлення висилаємо спеціяльний цінник. — Замовлення виконуємо сейчас і платиться при одержанню товару. Порто і опакування платить замовляючий. — **УВАГА:** Товар не до вподоби приймаємо, гроші звертаємо або заміняємо після бажання на инші в протягу 14. днів, тому ризика нема. — —

Замовлення просимо адресувати так:

Коопер. „РЕҐУЛЯТОР", Львів, Валова ч. 14

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від пятниці 23. березня ц. р. настроєву драму в 6. частях славного письменника, автора „Ткачів" і „Затопленого Дзвону" Гергарда Гауптмана п. з.

„ГАНУСЯ"

Архитвір цей (жемчуг німецької літератури) окружив в тріюмфі обі півкулі світа. — Ролю Ганусі креує вродлива, молоденька акторка Марґаріта Шлєґель. Евангелицького учителя відтворює славний драматичний артист Теодор Льоос.

За редакцію відповідає Ол. Кузьма.

З друкарні Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.